

MEMO

Aan: de leden van de raad van de gemeente
Koggenland
Van: Burgemeester en wethouders
Datum: 11 december 2017
Onderwerp: Reactie Vereniging van Nederlandse Gemeenten
op het regeerakkoord
Zaaknr. ZK17003974

Geachte leden van de raad,

Aanleiding

Medio oktober jl. heeft het huidige kabinet Rutte III een regeerakkoord samengesteld. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (verder VNG) heeft op het regeerakkoord een reactie samengesteld voor de aangesloten leden.

In het vervolg daarop heeft het kabinet op 3 november jl. een Startnota gezonden aan de Tweede Kamer. In deze nota geeft het Centraal Plan Bureau (verder CPB) een vertaling van de financiële afspraken uit het regeerakkoord. Ook hierover heeft de VNG in een ledenbrief de gevolgen voor de gemeenten nader bezien.

Gezien het (financieel) belang van deze ledenbrieven en omdat deze ook aan uw raad zijn gericht, geven wij onderstaand een samenvatting van de reacties van de VNG. Eerst gaan we nader in op de ledenbrief van oktober jl. Daarna komt de reactie van de VNG op gevolgen naar aanleiding van de startnota van november jl.

Reactie VNG na sluiten regeerakkoord dd. 17 oktober jl.

Algemeen financieel beeld

De hoogte van de uitkering uit het Gemeentefonds is nu nog gekoppeld aan de NGRU (netto gecorrigeerde rijksuitgaven). Met ingang van 2018 verandert dit en vindt de koppeling plaats aan het totale netto uitgavenkader van het rijk. Deze brede koppeling zorgt er voor dat de uitkering uit het Gemeentefonds ook groeit met de zorguitgaven en de uitgaven in de sociale zekerheid. De ontwikkeling van de algemene uitkering is daarmee stabiel en geeft minder schommelingen. De stabiliteit wordt nog versterkt omdat de conjunctureel gevoelige uitgaven (WW en bijstand) buiten deze uitgaven worden gelaten.

De wijziging in de koppeling geldt ook voor de (meeste) budgetten in het Sociaal Domein. Deze budgetten worden met ingang van 2019 opgenomen in de algemene uitkering. Door deze bredere koppeling kan de groei van de zorgkosten bij de gemeenten worden opgevangen. Er is dan immers een evenredige ontwikkeling met de stijging van de kosten.

De groei van de uitkering is nodig om de stijging in de kosten van het sociaal domein op te vangen na de overheveling naar de algemene uitkering. Daaronder valt o.a. ook de wijziging in de eigen bijdrage in de zorgkosten. Nu is deze nog gebaseerd op het inkomen, de

gezinssamenstelling en het vermogen. Het kabinet wil overstappen naar een abonnementstarief van € 17,50 per vier weken, ongeacht het inkomen, gezinssamenstelling en/of vermogen. De bijdrage wordt door de gemeente geïnd.

Dit betekent niet alleen een afname van de inkomsten uit de eigen bijdragen, maar wellicht ook meer kosten omdat meer inwoners van de zorgvoorzieningen gebruik gaan maken. De cofinanciering van het rijk (€ 145 miljoen) is onvoldoende om daarin te voorzien.

Specifieke onderdelen

Regionale samenwerking en herindeling

De politieke verantwoording over de gemeentelijke samenwerking moet worden versterkt. Dit vraagt aanpassing van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De controlerende rol van de gemeenten kan beter worden uitgevoerd en, zo nodig, kan de raad ingrijpen.

Er zijn gemeenten die langdurig en in hoge mate afhankelijk zijn van gemeenschappelijke regelingen om de hun opgedragen taken uit te voeren. Het is aan de provincie om in die gevallen een herindelingsprocedure te starten.

Verkiezingen en referenda

Het nationaal raadgevend referendum bracht niet van wat men er van verwacht had. Het afschaffen daarvan betekent het vervallen van een taak van de gemeente.

Omgevingswet

De inwerkingtreding van deze wet is uitgesteld tot 1 januari 2021. Verder zal het kabinet afspraken maken over het aanjagen van de woningproductie, zodat er meer betaalbare huurwoningen komen in de vrije sector. Corporaties die investeren in verduurzaming komen in aanmerking voor een korting op de verhuurdersheffing. Voor de verduurzaming komt € 100 miljoen beschikbaar.

Belastingstelsel

Het kabinet richt zich op belastinghervormingen met als doel het verlagen van belasting op arbeid. De uitbreiding van het lokale belastingstelsel is geen onderdeel van deze hervormingen..

Reactie VNG na Startnota dd. 14 november jl.

Op 3 november jl. zond het kabinet de Startnota aan de Tweede Kamer. In de nota heeft het CPB een vertaling van de financiële afspraken uit het regeerakkoord. De nota heeft grote positieve gevolgen voor de gemeenten. Echter, uit deze stijging moeten de gemeenten wel de stijging van de lonen en prijzen betalen. Daarvoor zijn ramingen opgenomen.

In onderstaand overzicht hebben wij de gevolgen voor onze gemeente in kaart gebracht. Daarbij is de ruimte in de begroting 2018 en in het meerjarenperspectief het uitgangspunt. De gevolgen

van de septembercirculaire 2017 zijn niet in de begroting verwerkt. Deze circulaire leidde niet tot grote aanpassingen.

De ontwikkeling van het meerjarenperspectief zien wij als volgt:

(bedragen x € 1.000)

omschrijving	2018	2019	2020	2021
begrotingsruimte begroting 2018	€ 82	€ 219	€ 489	€ 655
mutaties septembercirculaire 2017	€ 57	€ 1	€ -28	€ -68
	€ 139	€ 220	€ 461	€ 587
effecten Startnota CPB	€ 124	€ 288	€ 429	€ 577
	€ 263	€ 508	€ 890	€ 1.164

Het Sociaal Domein zit nu budgettair neutraal in onze begroting. Of deze budgettaire neutraliteit na de opname van het Sociaal Domein in de algemene uitkering kan worden voortgezet zal moeten blijken. Als de verdeling van de uitkering uit het Domein loopt via de vele maatstaven is na verloop van tijd niet meer te bepalen welk deel daarvan betrekking heeft op het sociaal domein.

Voorbehoud

In het regeerakkoord is opgenomen dat er ambities zijn op het terrein van het klimaat, energie, het sociaal domein en andere nog uit te kristalliseren beleidsvoornemen. De financiële gevolgen daarvan zijn nog onduidelijk. Het kabinet gaat er wel van uit dat, gezien de effecten op de algemene uitkering, de gemeenten een bijdrage leveren in deze gezamenlijke prioriteiten. In hoeverre dit beslag zal leggen op de gemeentelijke financiën is niet duidelijk.